

“4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’na 07/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanun’un 18. maddesi ile eklenen Geçici 7. maddenin (1) numaralı ve (2) numaralı fıkralarında yapılan düzenlemenin Anayasa’nın 2., 10. ve 38. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

II-OLAY:

Sanık hakkında hakaret suçundan açılan davada verilen kararları istinafen inceleyen Dairemiz itiraz konusu kuralın Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına vararak iptali için başvurmuştur.

III-AÇIKLAMA:

1. Müşteki vekili aracılığıyla 22/05/2023 tarihinde Kırıkkale Cumhuriyet Başsavcılığı’na başvurarak şüpheli’nın Facebook adlı sosyal medya platformunda 19/04/2016 tarihinde yaptığı paylaşım ile hakaret suçunu işlediğini iddia ederek şikâyetçi olmuş,

2. Kırıkkale Cumhuriyet Başsavcılığı’nın 22/11/2023 tarihli ve 2023/6232 Esas sayılı İddianamesiyle Kırıkkale 4. Asliye Ceza Mahkemesi’nin 2023/1129 Esas sayılı dosyasında şüpheli’nın 19/04/2016 tarihinde müşteki’a karşı hakaret suçunu işlediği iddiasıyla 5237 sayılı TCK’nın 125/2, 125/4 ve 53. maddelerine göre cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmış,

3. Kırıkkale 4. Asliye Ceza Mahkemesi’nin 29/01/2024 tarihli ve 2023/1129 Esas, 2024/81 Karar sayılı kararı ile basit yargılama usulüne göre 5237 sayılı TCK’nın 125/2-1, 125/4, 62/1, 5271 sayılı CMK’nın 251/3, TCK’nın 52/2 ve 52/4 maddelerine göre cezalandırılmasına ve CMK’nın 231/5 maddesine göre hakkındaki hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş, bu karara sanık tarafından itiraz edilmiş,

4. Bunun üzerine Kırıkkale 4. Asliye Ceza Mahkemesi’nin 2024/437 Esas sayılı dosyasında genel hükümlere göre yargılamaya devam edilmiş ve sonuçta CMK’nın 223/2.a maddesine göre sanığın atılı suçtan beraatine karar verilmiştir.

5. İlk derece mahkemesinin kararının yasal süresinde katılan vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine dosya istinaf incelemesi için Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Ceza Dairesi’ne gelmiştir.

6. Hakaret suçundan sanık hakkında Dairemizce yapılan istinaf incelemesi kapsamında istinafa konu hükmün Dairemizin görev ve yetki alanına girdiği anlaşılmıştır.

7. Sanığa atılı suçu düzenleyen 5237 sayılı TCK’nın 125/1,2,3. maddesinde;

"(1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden (...) veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir.

(2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkra da belirtilen cezaya hükmolunur.

(3) Hakaret suçunun;

a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,

b) Dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,

c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle,

İşlenmesi halinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.

(4) (Değişik: 29/6/2005 – 5377/15 md.) Hakaretin alenen işlenmesi halinde ceza altında biri oranında artırılır.

(5) (Değişik: 29/6/2005 – 5377/15 md.) Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır. Ancak, bu durumda zincirleme suça ilişkin madde hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

8. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Şikâyetle bağlı suçlar" başlıklı 73. maddesinin (1) ve (2) nolu bendlerinde şöyle bir düzenleme yapılmıştır:

(1) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetle bağlı olan suç hakkında yetkili kimse altı ay içinde şikâyetle bulunmadığı takdirde soruşturma ve kovuşturma yapılamaz.

(2) Zamanaşımı süresini geçmemek koşuluyla bu süre, şikâyet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar. (Ek cümle:7/11/2024-7531/14 md.) Ancak, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetle bağlı olan hakaret suçu bakımından şikâyet süresi, her ne suretle olursa olsun fiilin gerçekleştiği tarihten itibaren iki yılı geçemez."

9. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Önödeme" başlıklı 75. maddesinde şöyle bir düzenleme yapılmıştır:

Madde 75- (1) Uzlaşma kapsamındaki suçlar hariç olmak üzere, yalnız adlî para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hapis cezasının yukarı sınırı altı ayı aşmayan suçların faili;

a) Adlî para cezası maktu ise bu miktarı, değilse aşağı sınırını,

b) Hapis cezasının aşağı sınırının karşılığı olarak her gün için yüz Türk Lirası üzerinden bulunacak miktarı,

c) Hapis cezası ile birlikte adlî para cezası da öngörülmüş ise, hapis cezası için bu fıkranın (b) bendine göre belirlenecek miktar ile adlî para cezasının aşağı sınırını,

Soruşturma giderleri ile birlikte, Cumhuriyet savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz. (Ek cümleler:17/10/2019-7188/16 md.) Failin on gün içinde talep etmesi koşuluyla bu miktarın birer ay ara ile üç eşit taksit hâlinde ödenmesine Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilir. Taksitlerin süresinde ödenmemesi hâlinde önödeme hükümsüz kalır ve soruşturmaya devam edilir. (Ek cümle: 24/11/2016-6763/12 md.) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, önödemeye bağlı olarak kovuşturmaya yer olmadığına veya kamu davasının düşmesine karar verildiği tarihten itibaren beş yıl içinde önödemeye tabi bir suçu işleyen faile bu fıkra uyarınca teklif edilecek önödeme miktarı yarı oranında artırılır.

(2) Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan mahkemeye intikal etmesi halinde de fail, hakim tarafından yapılacak bildirim üzerine birinci fıkra hükümlerine göre saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödediğinde kamu davası düşer.

(3) Cumhuriyet savcılığınca madde kapsamına giren suç nedeniyle önödeme işlemi yapılmadan dava açılması veya dava konusu fiilin niteliğinin değişmesi suretiyle madde kapsamına giren bir suça dönüşmesi halinde de yukarıdaki fıkra uygulanır.

(4) Suçla ilgili kanun maddesinde yukarı sınırı altı ayı aşmayan hapis cezası veya adli para cezasından yalnız birinin uygulanabileceği hallerde ödenmesi gereken miktar, yukarıdaki fıkralara göre adli para cezası esas alınarak belirlenir.

(5) Bu madde gereğince kamu davasının açılmaması veya ortadan kaldırılması, kişisel hakkın istenmesine, malın geri alınmasına ve müsadereye ilişkin hükümleri etkilemez.

(6) (Ek: 24/11/2016-6763/12 md.) Bu madde hükümleri;

a) Bu Kanunda yer alan;

1. Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi (98. maddenin birinci fıkrası),

2. (Ek:7/11/2024-7531/15 md.) Hakaret (125. maddenin ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bentleri ve dördüncü fıkrası),

3. Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması (madde 171),

4. Çevrenin taksirle kirletilmesi (182. maddenin birinci fıkrası),

5. Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma (264. maddenin birinci fıkrası),

6. Suçu bildirmeme (278. maddenin birinci ve ikinci fıkraları), suçları,

b) 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 108. maddesinin birinci fıkrasında yer alan suç,

c) (Ek:17/10/2019-7188/16 md.) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 74. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan suç,

d) (Ek:17/10/2019-7188/16 md.) 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 32. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan suç, bakımından da uygulanır. Bu fıkra kapsamındaki suçların beş yıl içinde tekrar işlenmesi hâlinde fail hakkında aynı suçtan dolayı önödeme hükümleri uygulanmaz.

(7) (Ek: 24/11/2016-6763/12 md.) Ödemede bulunulması üzerine verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlar ile düşme kararları, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturmayla bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir.

10. 07/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 73. maddesinin ikinci fıkrasına eklenen cümle, 15. maddesi ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 75. maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendine (1) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere eklenen alt bent yargılama konusu olay yönünden sanık lehine düzenlemelerdir. Ancak 07/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile 5271 sayılı Kanuna eklenen geçici madde sanık aleyhine sonuç doğurmuş ve bunun sonucunda da Anayasaya aykırılık oluşmuştur. Zira;

11. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na 07/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile eklenen Geçici 7. maddenin (1) nolu bendinde şu hükme yer verilmiştir:

"(1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 5237 sayılı Kanunun 73. maddesinin ikinci fıkrasında yapılan düzenleme, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla soruşturma veya kovuşturma evresine geçilmiş dosyalar bakımından uygulanmaz."

12. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na 07/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile eklenen Geçici 7. maddenin (2) nolu bendinde ise şu hükme yer verilmiştir:

"(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla soruşturma veya kovuşturma evresinde bulunan dosyalar bakımından bu maddeyi ihdas eden Kanunla 253. maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ve 5237 sayılı Kanunun 75. maddesinin altıncı fıkrasında yapılan değişiklik uygulanmaz. Bu dosyalar, 253. maddenin üçüncü fıkrasının değişiklikten önceki hükümlerine göre sonuçlandırılır."

13. İtiraz konusu kurallar 5271 sayılı Kanun'un geçici 7. maddesini ihdas eden Kanun'la 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 73. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yapılan düzenlemenin ve 75. maddenin (6) numaralı fıkrasında yapılan düzenlemenin 5271 sayılı Kanun'un geçici 7. maddesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla soruşturma veya kovuşturma evresine geçilmiş dosyalar bakımından uygulanmayacağını öngörmektedir.

14. 5237 sayılı Kanun'un 73. maddesinin (2) numaralı fıkrasına, söz konusu geçici 7. maddeyi ihdas eden 7531 sayılı Kanun'la ikinci cümle eklenmiş olup anılan cümleyle soruşturulması ve kovuşturulması şikâyeteye bağlı olan hakaret suçu bakımından şikâyet süresinin, her ne suretle olursa olsun fiilin gerçekleştiği tarihten itibaren iki yılı geçemeyeceği hükme bağlanmıştır. Ancak itiraz konusu kural uyarınca soruşturma veya kovuşturma evresine geçilmiş dosyalar bakımından azami iki yıllık şikâyet süresi aranmayacaktır.

15. Somut dosyada sanığın işlediği iddia olunan hakaret suçunun tarihi 19/04/2016 olup bu suçtan dolayı ilk şikâyet 22/05/2023 tarihinde yapılmıştır. Böylece kovuşturma konusu

soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetle bağlı fiilin gerçekleştiği tarihten itibaren iki yılı aşkın süre geçtikten sonra şikâyetle bulunulmuştur.

16. Yine 5237 sayılı Kanun'un 75. maddesinin (6) numaralı fıkrasının (a) bendine (1) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere bir alt bent eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş, bu suretle TCK'nın 125. maddesinin ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bentleri ve dördüncü fıkrası önödeme kapsamına alınmıştır. Böylece anılan düzenlemeyle hakaret suçunun belirtilen hâlleri bakımından bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla soruşturma veya kovuşturma evresine geçilmiş dosyalar bakımından önödeme kurumunun uygulanmaması, henüz soruşturma veya kovuşturma evresine geçilmemiş dosyalar bakımından ise önödeme kurumunun uygulanması sonucu doğmuştur.

17. Belirtilen şekilde 07/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanunun 18. maddesi ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na eklenen geçici 7. maddenin (1) ve (2) nolu bentlerindeki düzenleme;

18. Anayasanın 2/1. maddesindeki;

"Madde 2 – Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir."

19. Anayasanın 10. maddesindeki;

"Madde 10/1 – Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir."

20. Anayasanın 38/1. maddesindeki;

"Madde 38 – Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez."

21. Hükümlerine açıkça aykırıdır.

22. Bu sebeple kanun koyucunun 07/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile 5271 sayılı Kanuna eklenen Geçici 7. maddenin (1) numaralı ve (2) numaralı fıkralarında yapılan düzenlemelerin iptali için Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunmak gerekmiştir.

IV- SONUÇ: Yukarıda arz edilen gerekçeler ve inceleme sırasında re'sen nazara alınacak diğer nedenlere göre,

Dairemizin .2024/2911 Esas sayılı dosyasında uygulanma ihtimali bulunan ancak; 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2/1, 10/1 ve 38/1. maddeleri hükmüne açıkça aykırı hüküm içeren;

07/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile 5271 sayılı Kanuna eklenen;

Esas Sayısı : 2025/129

Karar Sayısı : 2025/112

Geçici 7. maddenin (1) numaralı fıkrasındaki "Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 5237 sayılı Kanunun 73. maddesinin ikinci fıkrasında yapılan düzenleme, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla soruşturma veya kovuşturma evresine geçilmiş dosyalar bakımından uygulanmaz." hükmü ile

Geçici 7. maddenin (2) numaralı fıkrasındaki "ve 5237 sayılı Kanunun 75. maddesinin altıncı fıkrasında yapılan değişiklik" hükmünün

iptaline karar verilmesi talep olunur.”